

XXI. évfolyam, 3. szám, 2018

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XXI. évfolyam, 3. szám, 2018

Megjelenik kéthetente
2018. február 21.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica	4
Agrárpolitikai Hírek	5
A gabonafélék jegyzése	7
Termelői és kikötői árak	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés	16
Szójabab	16
Repcemag	16
Napraforgómag.....	16
Az olajmagok és származékaik jegyzése	18
Termelői és kikötői árak	21
Olajmagpiaci információk	23
Bioüzemanyag melléklet.....	25

Összefoglaló

A búza árának növekedése a 2017/2018. gazdasági év második felében nem várható.

Tekintettel arra, hogy az EU a 2017/2018. évi szezonban rekordközeli, azaz 16 millió tonna kukoricát importálhat a harmadik országokból, az uniós árak a világpiacihoz fognak igazodni a következő hónapokban.

Noha Argentína a globális szójabab-külkereskedelem csupán 5 százalékát bonyolítja, a szójadarából szezononként 30 millió tonna körüli mennyiséget bocsát a nemzetközi forgalomba, a világ legnagyobb szójadara-exportőreként közel 50 százalékos részesedést kihasználva.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 91-92 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát a napraforgómag február elején, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

Az *F.O. Licht* szakértői a 2017. évinél 9 százalékkal kevesebb, azaz 11,9 millió tonna biodízel termelését (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) valószínűsítik az Európai Unióban 2018-ban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Tallage piacelemző vállalat az Európai Unió 2017/2018. gazdasági évi búzaexportját a vártnál visszafogottabb lengyelországi és franciaországi export miatt a januárhoz képest kissé lefelé korrigálta 2018 februárjában, eszerint 21,4 millió tonna kerülhet harmadik országokba. A lengyelországi termelők vonakodnak értékesíteni a még készleten lévő terményüket, ugyanakkor a franciaországi búza az észak-afrikai térségben a fekete-tengerivel, Algériában az Argentínából érkezővel szemben van versenyhátrányban. A fekete-tengeri térség exportőrei egyébként a továbbiakban is uralni fogják a globális búza-külkereskedelmet, Oroszország és Ukrajna együttesen – a világszinten előre jelzett 151 millió tonnából – 53 millió tonnát szállíthat a nemzetközi piacra. Az árak növekedése a 2017/2018. gazdasági év második felében nem várható, hiszen a készletek világszinten bőségesek, és egyelőre a következő évi termést biztosító állományok állapota is megnyugtató. Ugyanakkor az oroszországi exportnyomás a szállítási kapacitások teljes kihasználásával tovább erősödhet. A franciaországi árak csökkenése szükségszerű annak érdekében, hogy az észak-afrikai importőröknél teret nyerjen az uniós termény a jelenleg olcsóbb oroszországgal szemben, ellenkező esetben az EU legnagyobb búzaexportőrének jelentős készlet halmozódhat fel.

Az USA síksági területein romlott az őszi búza-állományok (*HRW* – piros keményszemű őszi búza) állapota, ami a dollár árfolyamváltozásával együtt a legközelebbi határidejű szállítmányok árának további emelkedését okozta 2018. január 13. és február 9. között: 15 dollárral 221 dollár (*USD*)/tonnára nőtt. Ennek hatására az oroszországi 12,5 százalékos fehérjetartalmú búza kikötői ára 5 dollárral 199 dollár/tonnáig, a 11,5 százalékos 8 dollárral 191,5 dollár/tonnáig erősödött. A romániai malmi minőségű búza kikötői ára (*FOB*) 2 dollárral 198 dollár/tonnáig emelkedett ezalatt. A Franciaországban megtermelt, márciusi szállítási malmi búza ára 6 dollárral 200 dollár/tonnára nőtt. Az ukrainai takarmánybúza a legversenyképesebb a térségben (189 dollár/tonna), 6 dollárral olcsóbb a bulgáriainál. Magyarországon átlagosan 50 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az

étkezési, 48-49 ezer forint/tonna áron a takarmánybúzával február elején az AKI PÁIR adatai szerint.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza front-havi jegyzése 170 dollár/tonna közelébe emelkedett 2018. február közepéig. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 160 euró/tonna körül jegyezték a terményt a legközelebbi lejáratra szólóan ugyanekkor.

Kukorica

A Tallage elemzői a kukorica 2017/2018. gazdasági év végén várható globális zárókészletét – a korábban előre vetítetténél kisebb felhasználást feltételezve – lefelé korrigálták februárban az egy hónappal korábbihoz képest. Ez az árcsökkenés irányába hatna, azonban a dél-amerikai időjárás okozta bizonytalanságok miatt ez csak a későbbiekben realizálódhat. Argentínában jelenleg a szárazság okoz aggodalmat, Braziliában ugyanakkor kérdéses, hogy a tervezett területen el tudják-e vetni a másodvetésű kukoricát a termelők. Itt ugyanis a szokásosnál később került le a szójabab elővetemény, ezért a kukorica vetésideje is jelentősen kitolódhat. Mindenesetre a dél-amerikai kukoricatermés 2018. évi tavaszi nyári betakarítása – a bőséges világpiaci készletek mellett – várhatóan nyomást gyakorol majd az árakra.

Tekintettel arra, hogy az EU a 2017/2018. évi szezonban rekordközelebi, azaz 16 millió tonna kukoricát importálhat a harmadik országokból, az uniós árak a világpiacihoz fognak igazodni a következő hónapokban. Jól látszik ez a franciaországi példán, ahol a termény ára a kisebb versenyképessége ellenére emelkedett, követve a tengerentúli trendet.

Az Argentínából származó kukorica ára a bizonytalan terméskilátások miatt jelentősebb mértékben nőtt, mint az USA-ban megtermelté, így ez utóbbi versenyképessége javult a Földközi-tenger térségében, ahol jelenleg az ukrainával együtt a legkedvezőbb áron kínálják. Az argentin terméknél is gyengébb a pozíciója a Romániában/Bulgáriában és a Franciaországban feladott szállítmányoknak, vagyis az EU-n belül a harmadik országokból származó kukorica piacosabb az EU exportőr tagországaiban megtermelténél. Magyarországon az AKI PÁIR szerint átlagosan 44 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény február elején. Ez

az árszint az egy évvel korábbit 7 százalékkal múlta felül.

A chicagói árutőzsdén 145 dollár/tonna közelébe araszolt a kukorica fronthavi jegyzése február derekán. A párizsi árutőzsdén 150–155 euró/tonna tartományban

hullámozott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ezzel egy időben. A BÉT-en 47–50 ezer forint/tonna között stagnált a takarmánykukorica különböző lejáratokra szóló kurzusa.

Agrárpolitikai Hírek

- Magyarország célja, hogy megőrizze jelenlegi támogatási pozícióját a Közös Agrárpolitika következő pénzügyi időszakának tervezésekor – mondta az agrár-gazdaságért felelős államtitkár egy monori gazdaságfórumon. Czerván György úgy fogalmazott, Magyarország helyzete az uniós támogatások tekintetében fajlagosan az egyik legjobb az EU-ban. Magyarország jelenleg a Közös Agrárpolitika (KAP) keretein belül hívja le Brüsszeltől az egyik legnagyobb támogatási csomagot,

összesen 12,36 milliárd euró közösségi forrás érkezik ezen az úton az országba, amely az uniós források mintegy 37 százalékát jelenti. Hazánk agrártámogatási pozíciói tehát kifejezetten jók – mondta Czerván György –, hiszen amíg Magyarország részaránya a teljes KAP költségvetésében 3,19 százalék, addig a hazai mezőgazdaság kibocsátása mindössze 2,1 százalék az EU-n belül. Több támogatást kapunk tehát, mint amennyit a kibocsátás aránya indokolna.

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

			HUF/tonna
	2018. 6. hét	2018. 6. hét/2018. 5. hét (százalék)	2018. 6. hét/2017. 6. hét (százalék)
Étkezési búza	49 809	101	114
Takarmánybúza	48 534	103	115
Takarmánykukorica	44 360	99	107
Takarmányárpa	44 167	104	114

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 02. 14.	2018. 02. 15.	2018. 02. 16.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2018. március	EUR/tonna	160	160	160
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2018. március	USD/tonna	167	170	168

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

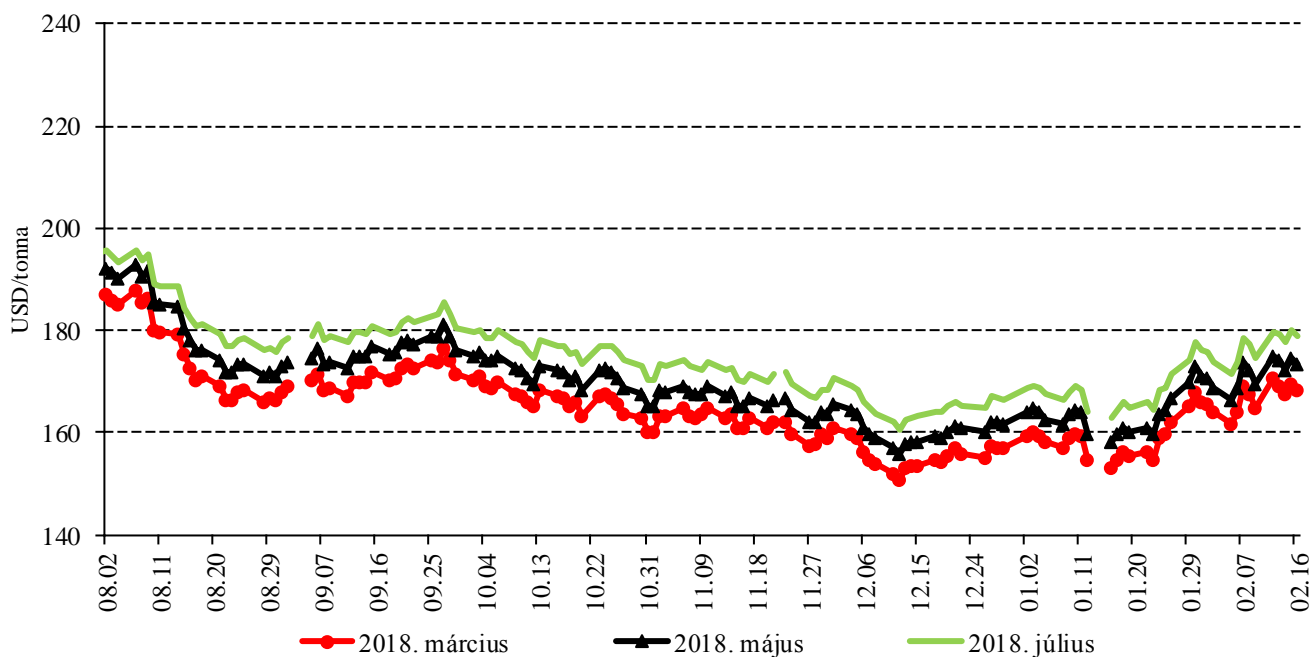
3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 02. 14.	2018. 02. 15.	2018. 02. 16.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2018. március	HUF/tonna	47 200	47 200	47 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2018. március	EUR/tonna	155	154	153
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2018. március	USD/tonna	145	145	145

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

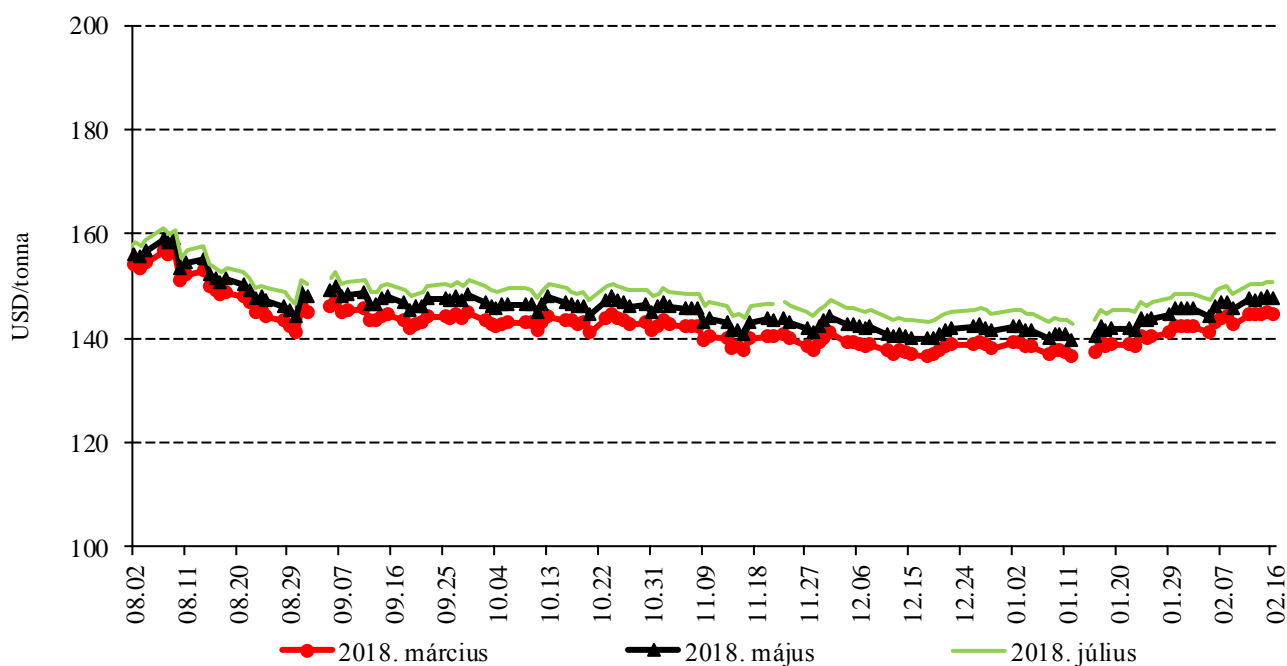
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

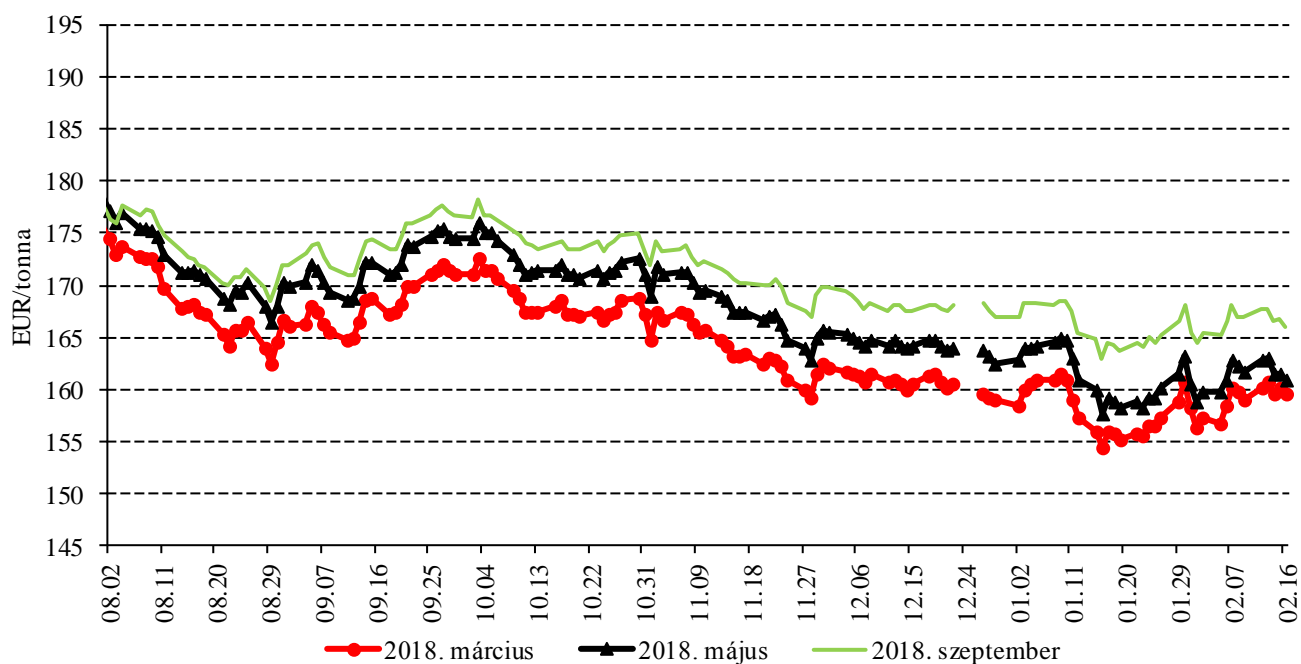
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

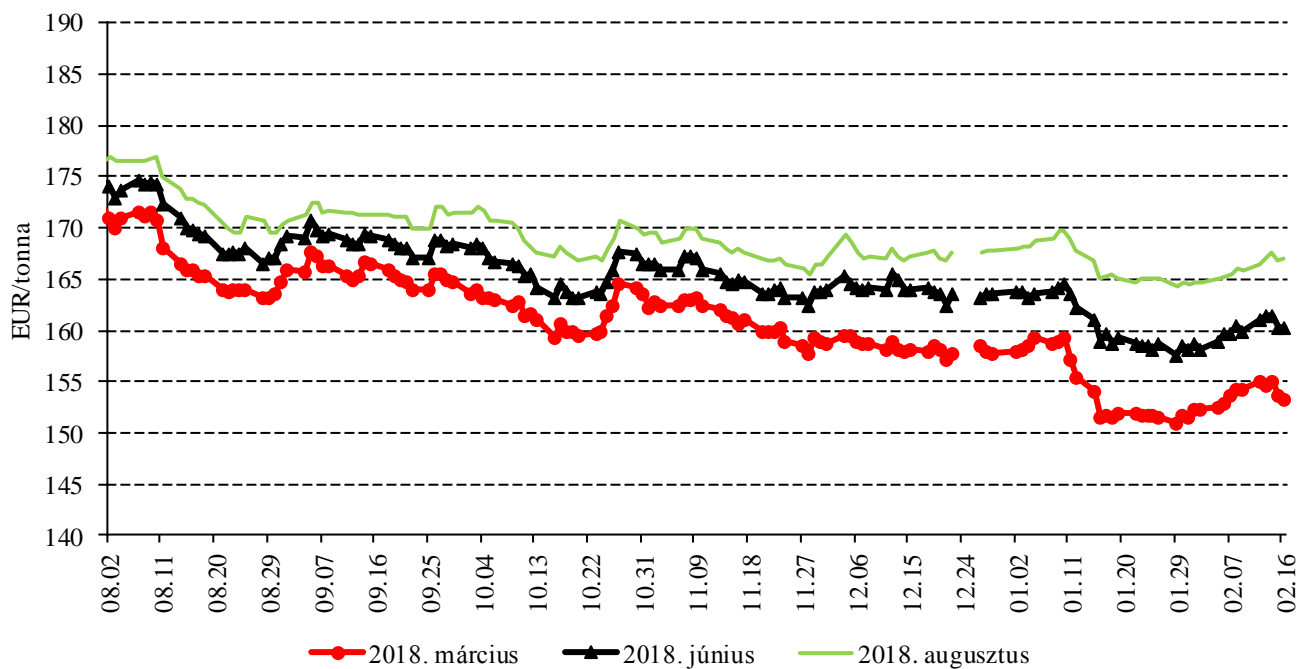
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

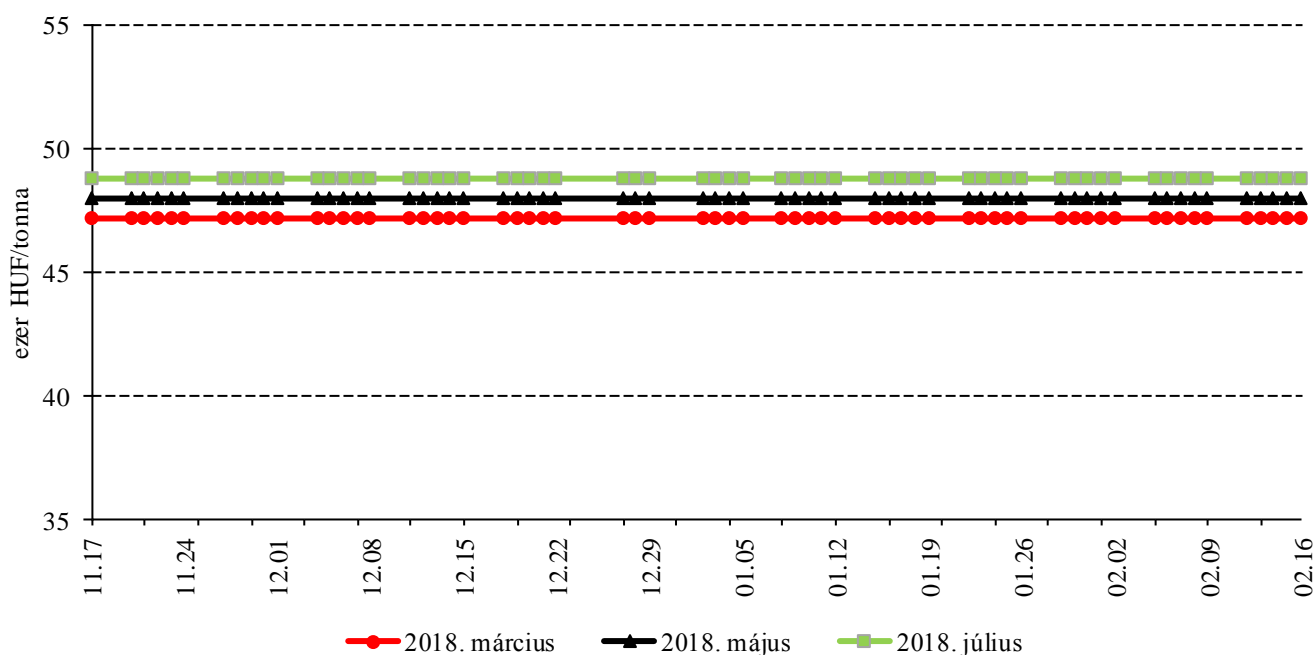
Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

5. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017–2018)

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2017. november 2–16. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2018. február 16.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2018. március	160	49 630	2018. március	168	41 761
2018. május	161	50 097	2018. május	173	43 020
2018. szeptember	166	51 653	2018. július	179	44 389
2018. december	170	52 819	2018. szeptember	185	45 849
2019. március	172	53 597	2018. december	192	47 747
2019. május	175	54 297	2019. március	198	49 135
KUKORICA					
2018. március	153	47 685	2018. március	145	35 924
2018. június	160	49 863	2018. május	148	36 667
2018. augusztus	167	51 964	2018. július	151	37 409
2018. november	167	51 808	2018. szeptember	153	38 075
2019. január	168	52 353	2018. december	156	38 818
2019. március	171	53 208	2019. március	159	39 560

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2018. 02. 09. (százalék)	2018. 02. 16. (százalék)
Búza	2018. március	168,14	21,4	23,6
Kukorica	2018. március	144,64	9,6	12,2
Szójabab	2018. március	375,3	13,4	20,3
Szójadara	2018. március	411,38	21,4	30,9

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2018. február 13.)

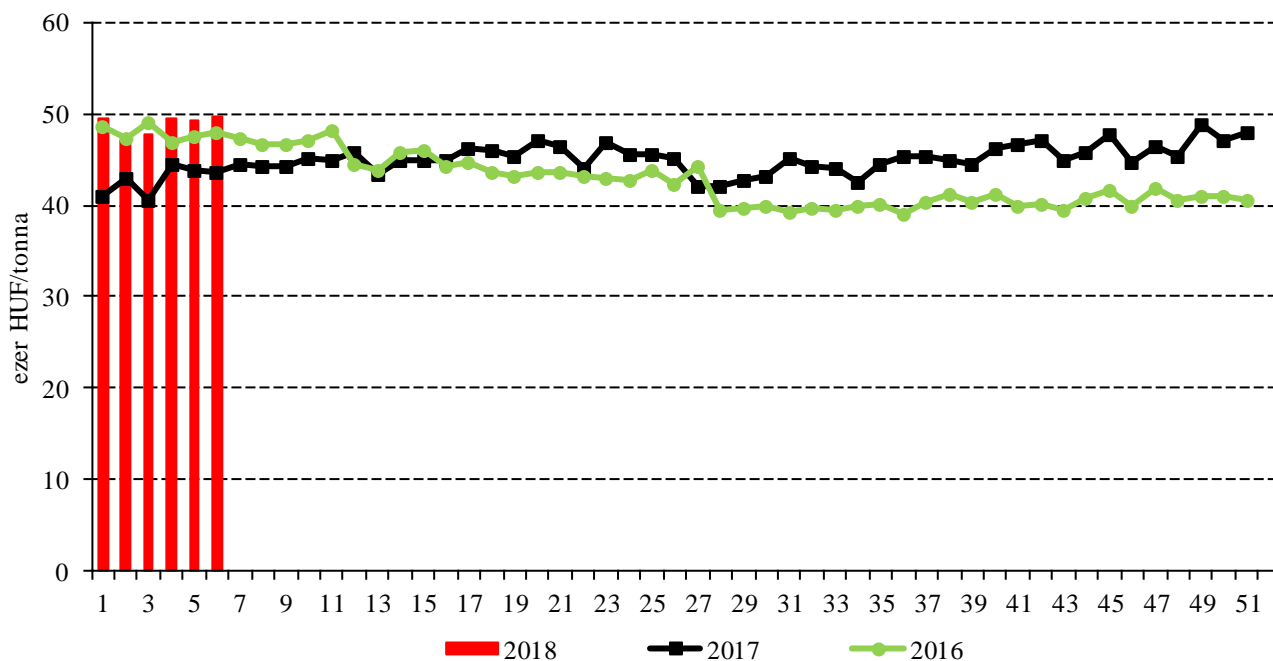
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	57 677	128 958	97 385	3 540	26 517	92 337	139 310	54 748	71 989	41 451	64 101
Kukorica	410 526	753 601	252 468	22 166	62 435	258 539	263 755	147 588	218 971	79 783	132 343
Szójabab	273 897	381 024	120 181	12 028	26 628	94 855	57 989	56 638	72 157	57 860	65 370
Szójadara	103 949	324 404	99 771	9 081	13 182	82 008	12 021	38 470	56 910	14 884	39 475

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

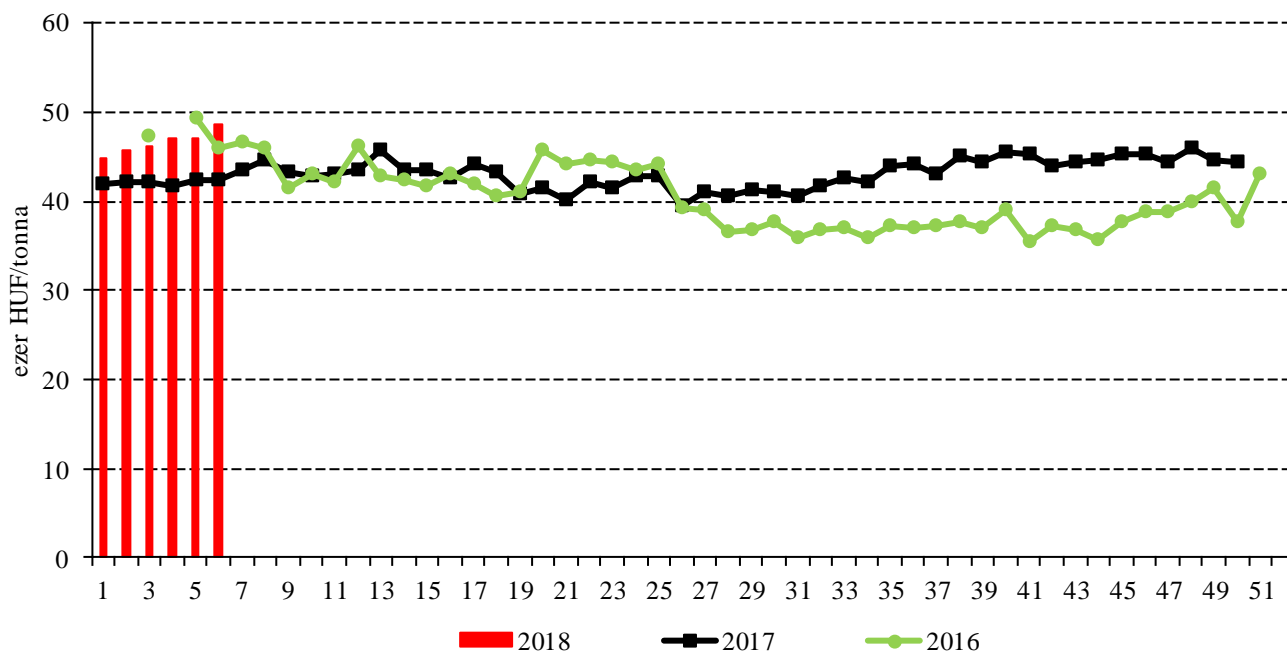
Termelői és kikötői árak

6. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

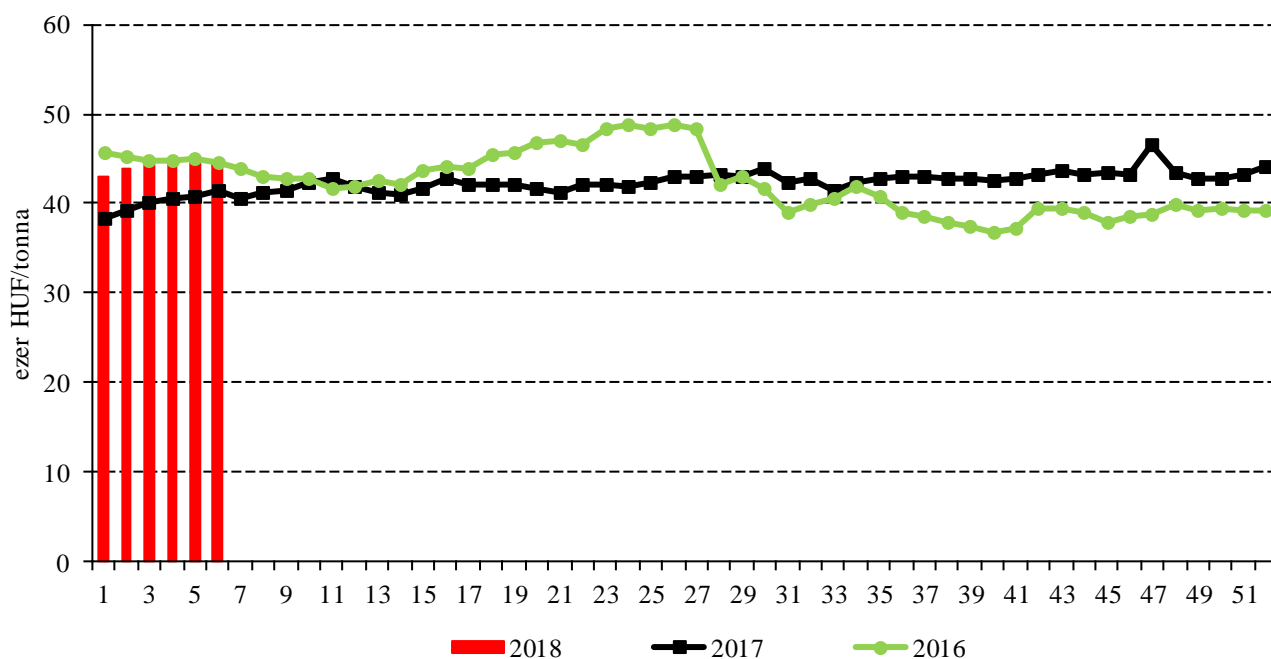
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

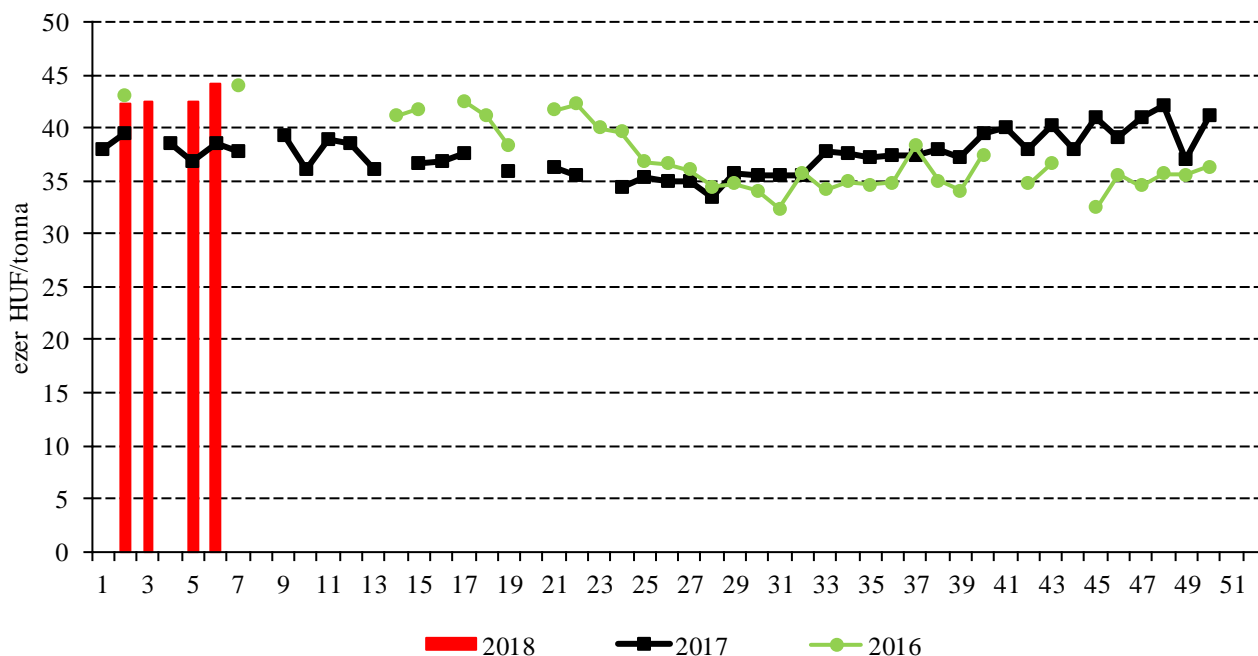
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2018. 01. 27.	2018. 02. 03.	2018. 02. 10.	2018. 02. 17.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	209	209	219	231
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	199	200	201	205
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	193	191	195	203
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	184	186	186	185
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	159	156	161
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	164	164	166	172
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	173	177	179	181
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	147	n. a.	140	n. a.
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	168	170	169	171
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	198	200	202	208
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	190	191	193	192
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2018. 3. hét	2018. 4. hét	2018. 5. hét	2018. 6. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	156	151	151	151
	Németország, DEPSILO Hamburg	161	164	162	166
	Franciaország, DELPORT Rouen	154	156	157	159
	Románia, DEPSILO Banat	147	134	139	139
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	161	163	161	163
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	139	139	n. a.	144
	Románia, DEPSILO Oltenia	137	137	n. a.	137
	Egyesült Királyság, FGATE	157	159	158	156
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	143	143	143	143
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	147	149	156	150
	Románia, DEPSILO Oltenia	137	137	135	134
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	138	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	156	159	158	161
	Franciaország, DELPORT Rouen	151	156	152	159
	Románia, DEPSILO Muntenia	121	120	n. a.	120
	Egyesült Királyság, FGATE	144	146	146	145

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2017. 6. hét	2018. 5. hét	2018. 6. hét	2018. 6. hét/ 2017. 6. hét (százalék)	2018. 6. hét/ 2018. 5. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	499	434	1 280	257	295
		HUF/kg	66	70	71	108	102
	zsákos	tonna	1 639	1 867	1 958	120	105
		HUF/kg	69	72	73	106	101
	zacskós	tonna	600	976	1 215	203	124
		HUF/kg	80	85	83	104	98
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	104
		HUF/kg	74
	zsákos	tonna	16	28	13	81	46
		HUF/kg	79	85	89	113	105
	zacskós	tonna	26	72	60	236	84
		HUF/kg	88	89	92	104	103
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	321	309	767	239	248
		HUF/kg	65	67	68	106	102
	zsákos	tonna	465	369	654	140	177
		HUF/kg	66	70	70	105	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	192	221	253	132	114
		HUF/kg	72	76	77	107	100
	zsákos	tonna	39	40	52	133	130
		HUF/kg	77	79	79	102	99
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	58	61	60	103	97
		HUF/kg	85	93	93	110	101

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2017. január	2017. december	2018. január	2018. január/ 2017. január (százalék)	2018. január/ 2017. december (százalék)
Brojlertáp	tonna	8 770	11 731	15 450	176	132
	HUF/tonna	86 973	89 720	90 315	104	101
Hízósertéstáp	tonna	7 983	12 378	12 927	162	104
	HUF/tonna	67 653	69 743	70 156	104	101

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2016. január–november	2017. január–november	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	2 142,71	2 625,94	122,6
	10039000 Árpa, nem vető	602,44	826,04	137,1
	10059000 Kukorica, nem vető	2 228,50	3 158,04	141,7
Import	10019900 Búza, nem vető	169,86	115,36	67,9
	10039000 Árpa, nem vető	33,67	24,46	72,7
	10059000 Kukorica, nem vető	38,95	61,66	158,3

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2016. július 1.– 2017. február 14.	2017. július 1.– 2018. február 13.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	15 858	12 838	81,0
	Árpa	2 974	3 471	116,7
	Kukorica	1 614	634	39,3
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 253	2 490	110,5
	Árpa	321	374	116,5
	Kukorica	6 872	10 454	152,1

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna				
		USDA		IGC		Tallage
		2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2017/2018 ^{a)} 2018/2019 ^{b)}
BÚZA						
Termelés	750	758	755	757	735	736
Felhasználás	739	745	738	744	741	747
Export	182	184	176	174	176	186
Import	182	184	176	174	176	186
Zárókészlet	253	266	241	254	216	204
KUKORICA						
Termelés	1 076	1 042	1 088	1 054	1 009	1 024
Felhasználás	1 061	1 068	1 047	1 068	1 023	1 033
Export	142	152	138	147	148	153
Import	142	152	138	147	148	153
Zárókészlet	229	203	335	322	295	287

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* szakértői 341 millió tonnára lefelé korrigálták a szójabab várható globális termelését a 2017/2018. gazdasági évre, ami nem képes fedezni az előre jelzett felhasználást, így a készletek csökkenhetnek a szezon végére. A módosításra azért volt szükség, mert az elemzők úgy vélik, hogy az elmúlt hónapok csapadékszegény időjárása miatt a vártnál nagyobb lehet a szójatermés csökkenése Argentínában, így ott az egy évvel korábbi közel 55 millió tonna után 46 millió tonna termésre van jelenleg kilátás. Ez azonban akár tovább is csökkenhet. Noha Argentína a globális szójabab-külkereskedelem csupán 5 százalékát bonyolítja, a szójadarából szezononként 30 millió tonna körüli mennyiséget bocsát a nemzetközi forgalomba, a világ legnagyobb szójadara-exportőreként közel 50 százalékos részesedést kihalászva. A szójabab termésének csökkenése tehát közvetlenül befolyásolja az ország szójadara-kivitelét, amely alulmúlhatja a várakozásokat. Mindezek eredményeként a szójadara jegyzése jelentősen nőtt a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*), magával húzva az alapanyag jegyzését: előbbi fronthavi jegyzése 12 százalékkal 411 dollár (*USD*)/tonnáig, utóbbié 4 százalékkal 375 dollár/tonnáig erősödött 2018. február első felében. Tekintettel arra, hogy az USA-ban és Argentínában is jelentős szójababkészletek vannak még raktáron, és Brazíliában egyelőre ígéretesek az idei termés kilátások, az ár-emelkedés várhatóan nem lesz tartós.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint a feldolgozók átlagosan 135-136 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli áron értékesítették a full-fat szóját február elején. Az 51 százaléknál kisebb együttes zsír- és fehérjetartalmú belföldi szójababot

átlagosan 112,8 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron vásárolták a feldolgozók, kereskedők januárban. Ezzel egy időben tonnánként 94 ezer forint (*FCA Koper*) körüli importáron érkezett GM-szójadara, jórészt Brazíliából.

Repcemag

Az *Oil World* szakértői szerint a repcemag árát továbbra is nyomás alatt tarthatja a termés globális és uniós 2017/2018. gazdasági évi termelésére és készleteire vonatkozó előrejelzések korábbi pozitív korrekciója. Ezen a dél-amerikai szójababtermés jelentékeny csökkenése, illetve az éppen telelő uniós repceállományok állapotának romlása változtathat. Mindenesetre a szójabab chicagói jegyzésének emelkedése kismértékben az európai piacra is begyűrűzött február első felében, és a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 350 euró/tonna fölé emelkedett a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint 105-106 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a repcemag február elején.

Napraforgómag

Az Európai Unióban mind a napraforgómag, mind a belőle készült olaj készlete nagyobb az egy évvel korábbinál, aminek eredményeként a helyettesítő termékeknél kedvezőbb az áruk. Ugyanakkor a fekete-tengeri országok szűkös mag- és olajkészletei miatt az ár-emelkedés az unió piacára is begyűrűzhet.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 91-92 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag február elején, az egy évvel korábbinál 12 százalékkal olcsóbban.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

			HUF/tonna
	2018. 6. hét	2018. 6. hét/2018. 5. hét (százalék)	2018. 6. hét/2017. 6. hét (százalék)
Napraforgómag	91 726	91	88
Repcemag	105 625

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat. A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: A szójabab havi termelői ára Magyarországon

				HUF/tonna
	Minősítés	2017. december	2018. január	2018. január/2017. december (százalék)
Szójabab	<51% ProFat	...	112 811	...
	51–53% ProFat
	>=53% ProFat
	Minősítés nélküli

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat. A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

16. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

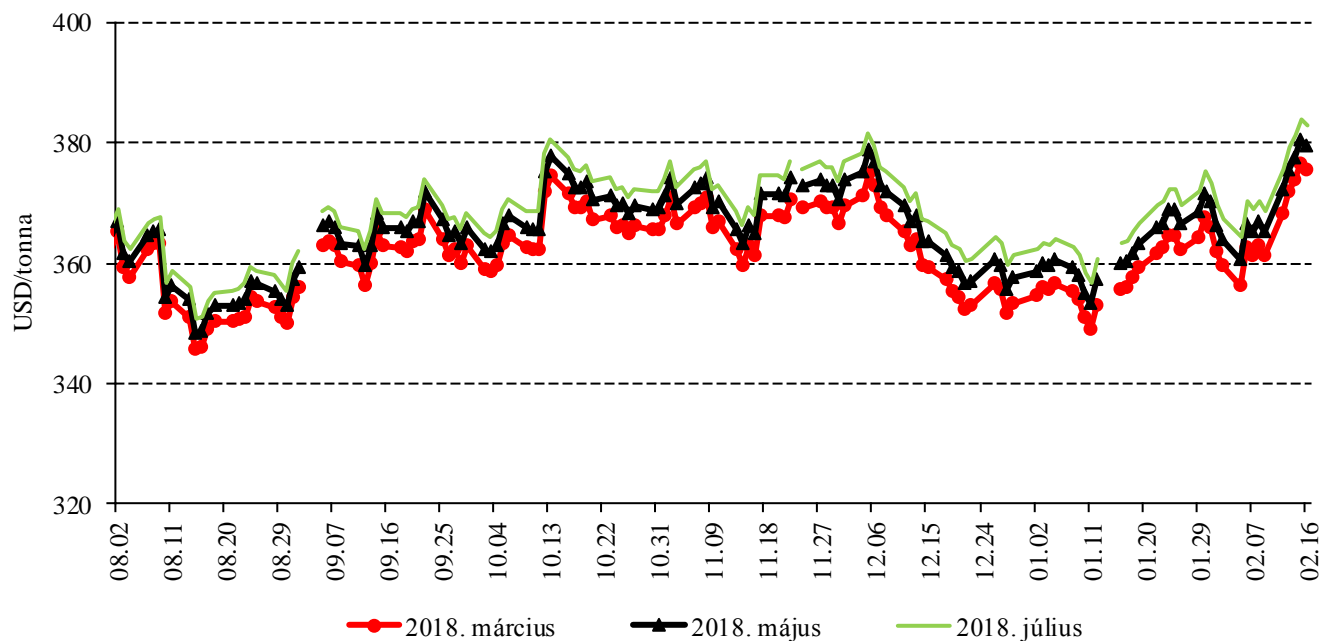
		Szállítási határidő	Mértékegység	2018. 02. 14.	2018. 02. 15.	2018. 02. 16.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2018. május	EUR/tonna	351	350	350
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2018. március	USD/tonna	374	376	375

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

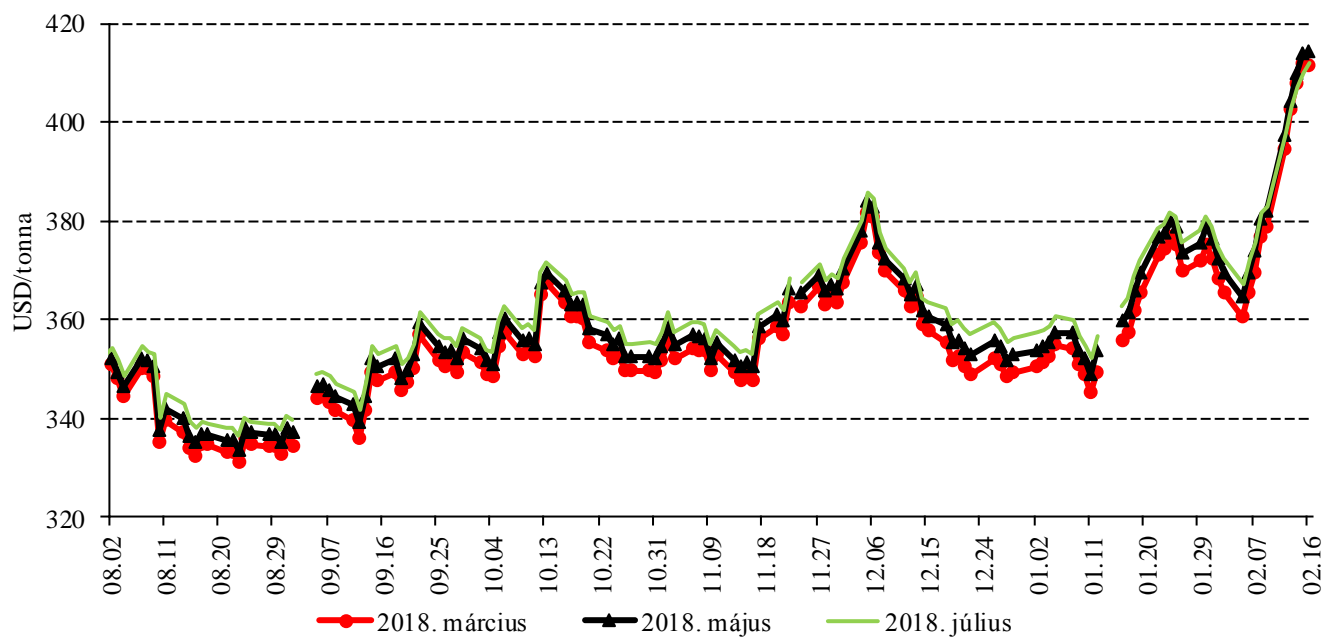
Az olajmagok és származékaik jegyzése

10. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

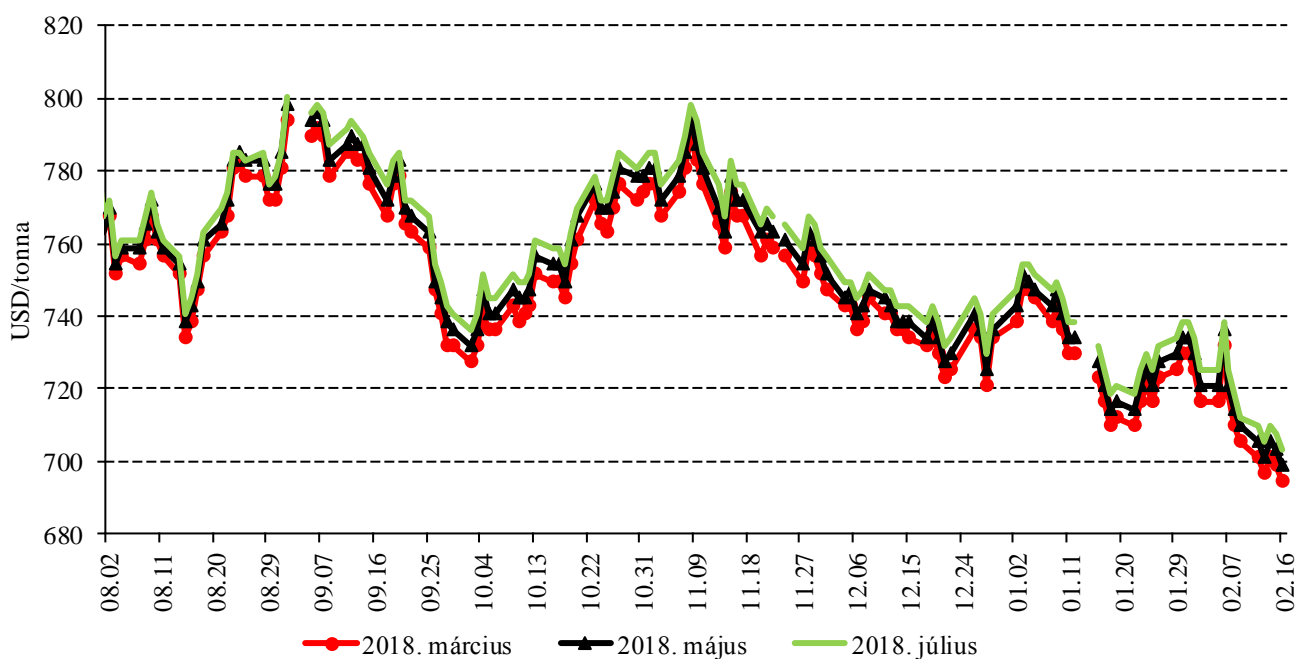
Forrás: CME Group

11. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

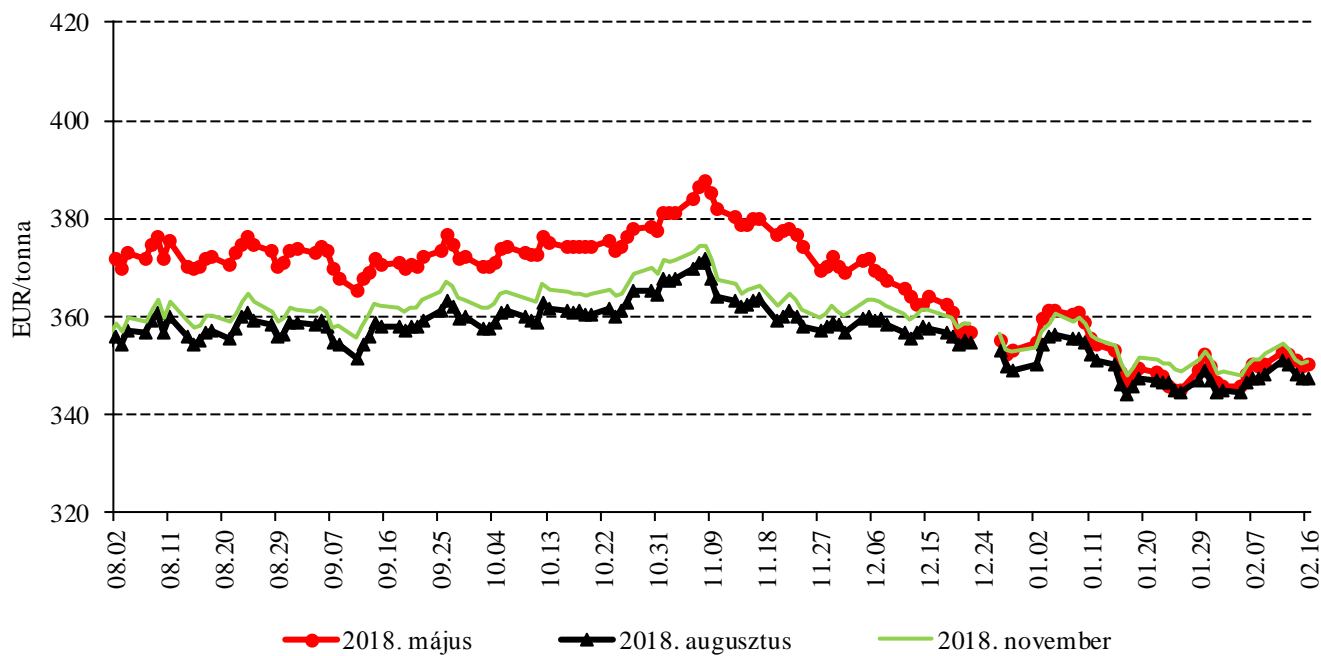
Forrás: CME Group

12. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: CME Group

13. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2017–2018)

Forrás: Euronext

17. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2018. február 16.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2018. május	350	108 984
	2018. augusztus	347	108 050
	2018. november	351	109 139
	2019. február	354	110 228
	2019. május	356	110 851
	2019. augusztus	348	108 128
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2018. március	375	93 213
	2018. május	379	94 217
	2018. július	383	95 111
	2018. augusztus	383	95 203
	2018. szeptember	379	94 053
	2018. november	376	93 268
SZÓJADARA	2018. március	411	102 174
	2018. május	414	102 912
	2018. július	412	102 311
	2018. augusztus	406	100 833
	2018. szeptember	401	99 683
	2018. október	396	98 369

Forrás: Euronext, CME Group

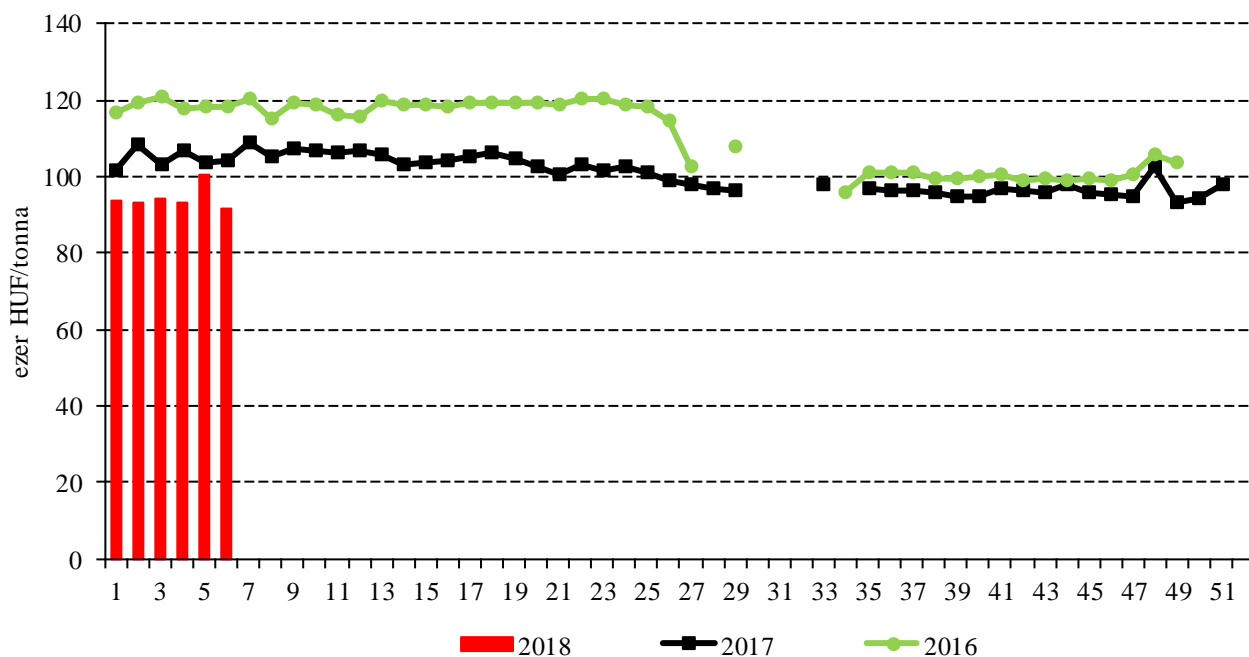
18. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2018. február 13.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	663	206 634
Napraforgóolaj (finomított)		778	242 502
Szójaolaj (nyers)		703	219 110
Szójaolaj (finomított)		763	237 824
Napraforgódara	Ausztria	200	62 454
Repcedara		235	73 383

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

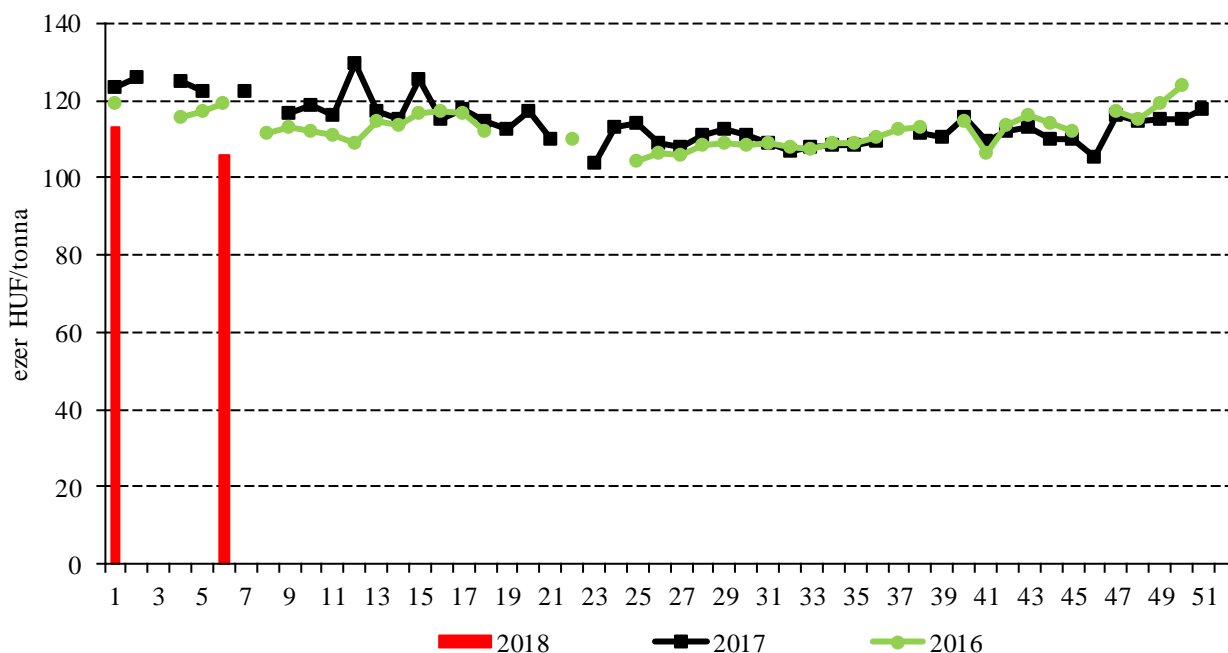
Termelői és kikötői árak

14. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2016–2018)

Forrás: AKI PÁIR

19. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna			
		2018. 01. 27.	2018. 02. 03.	2018. 02. 10.	2018. 02. 17.
SZÓJA	USA FOB NOLA	375	374	376	393
	Brazília FOB	385	383	385	401
	BAB EU CIF, USA-ból	n. a.	407	409	423
	EU CIF Brazíliából	n. a.	413	415	428
	Fekete-tenger FOB	388	388	393	402
	Argentína, Up River FOB	373	376	372	384
	DARA EU CIF Rotterdam	n. a.	402	407	448
	OLAJ EU FOB	852	847	846	836
REPCE	Franciaország FOB Rouen	426	434	427	432
	EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	430	423	430
	MAG Ausztrália FOB	429	437	429	432
	Kanada FOB	430	434	426	430
	Ukrajna FOB	419	430	428	429
	DARA EU FOB Hamburg	n. a.	256	254	270
	OLAJ EU FOB Hollandia	n. a.	831	823	837
NAPRAFORGÓ	EU CIF Amszterdam	n. a.	402	405	412
	MAG EU FOB Bordeaux	394	397	393	396
	Ukrajna FOB	367	367	367	371
	DARA Ukrajna DAF	n. a.	190	195	210
	Ukrajna FOB	180	180	180	210
	OLAJ EU FOB Rotterdam	n. a.	800	802	785
	Fekete-tenger FOB	n. a.	760	760	755
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	663	655	655

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő);
n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

20. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2017. 6. hét	2018. 5. hét	2018. 6. hét	2018. 6. hét/ 2017. 6. hét (százalék)	2018. 6. hét/ 2018. 5. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	6 536	...	124	2	...
	HUF/tonna	229 933	...	213 203	93	...
Napraforgódara	tonna	8 978	3 652	6 360	71	174
	HUF/tonna	50 489	47 741	51 768	103	108
Nyers repceolaj	tonna	–	–	–
	HUF/tonna	–	–	–
Repcedara	tonna	...	1 310	1 668	...	127
	HUF/tonna	...	62 359	61 945	...	99

... =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

21. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. 5. hét	2018. 6. hét
Full-fat szója	tonna	250	151
	HUF/tonna	130 344	135 509
Szójadara	tonna
	HUF/tonna
Szójaolaj	tonna
	HUF/tonna

... =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

22. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. január
		Szállítás ideje: 2018. január–2018. március
Szójabab (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	7 117
	HUF/tonna	94 161
Szójadara (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...

^{a)} Származási ország: Brazília/nem jelölt; paritás: FCA Koper.

Forrás: AKI PÁIR

23. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2016. január–november	2017. január–november	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	577,26	732,82	126,9
	1206 Napraforgómag	348,82	309,81	88,8
	2304 Szójadara	89,75	130,75	145,7
Import	1205 Repcemag	94,08	73,41	78,0
	1206 Napraforgómag	151,18	186,96	123,7
	2304 Szójadara	437,41	427,04	97,6

Forrás: KSH

24. táblázat: A világ olajmagmérlege

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	351	347	348	341	348	351
Felhasználás	289	300	331	342	352	359
Export	147	152	148	151	157	161
Import	144	150	146	151	157	161
Zárókészlet	96	98	95	93	97	89
REPCEMAG						
Termelés	71	73	63	66	72	72
Felhasználás	72	72	63	65	70	72
Export	16	17	17	16	16	16
Import	16	16	17	16	16	16
Zárókészlet	5	6	7	8	7	6
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	48	46	50	49	47	49
Felhasználás	47	46	50	49	47	49
Export	2	2	3	2	2	2
Import	2	2	3	2	2	2
Zárókészlet	3	2	4	4	4	4

^{a)} Előzetes adat.^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Bioüzemanyag melléklet

Az *F.O. Licht* szakértői a 2017. évinél 9 százalékkal kevesebb, azaz 11,9 millió tonna biodízel termelését (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) valószínűsítik az Európai Unióban 2018-ban. A felhasználás 6 százalékkal bővíthet, meghaladhatja a 14 millió tonnát. Az unió biodízel-kivitele (zsírsav-metil-észter) 292 ezer tonna volt 2017. január–november között, ami 7 százalékkal múlta alul az egy évvel korábban kiszállított mennyiséget. Az export nagyrészt Peru (91,4 ezer tonna), Svájc (76,9 ezer tonna) és Norvégia (75 ezer tonna) felé irányult. Iparági szakértők 745 ezer tonna biodízel (zsírsav-metil-észter és hidrogénezett növényi olaj együtt) kivitelét prognosztizálják 2018-ban (+60 százalék). Az elemzők a tagországok biodízel-behozatalának 105 százalékos emelkedését vetítik előre 2018-ra. A 2017. január–november között behozott 912 ezer tonna biodízel (zsírsav-metil-észter) (+91 százalék az előző év azonos időszakához képest) 39 százaléka Malajziából, 21 százaléka Argentínából, 18 százaléka Kínából, 8 százaléka Norvégiából származott.

Németországban a biodízel nagykereskedelmi ára 2017. november–december között 2 százalékkal csökkent,

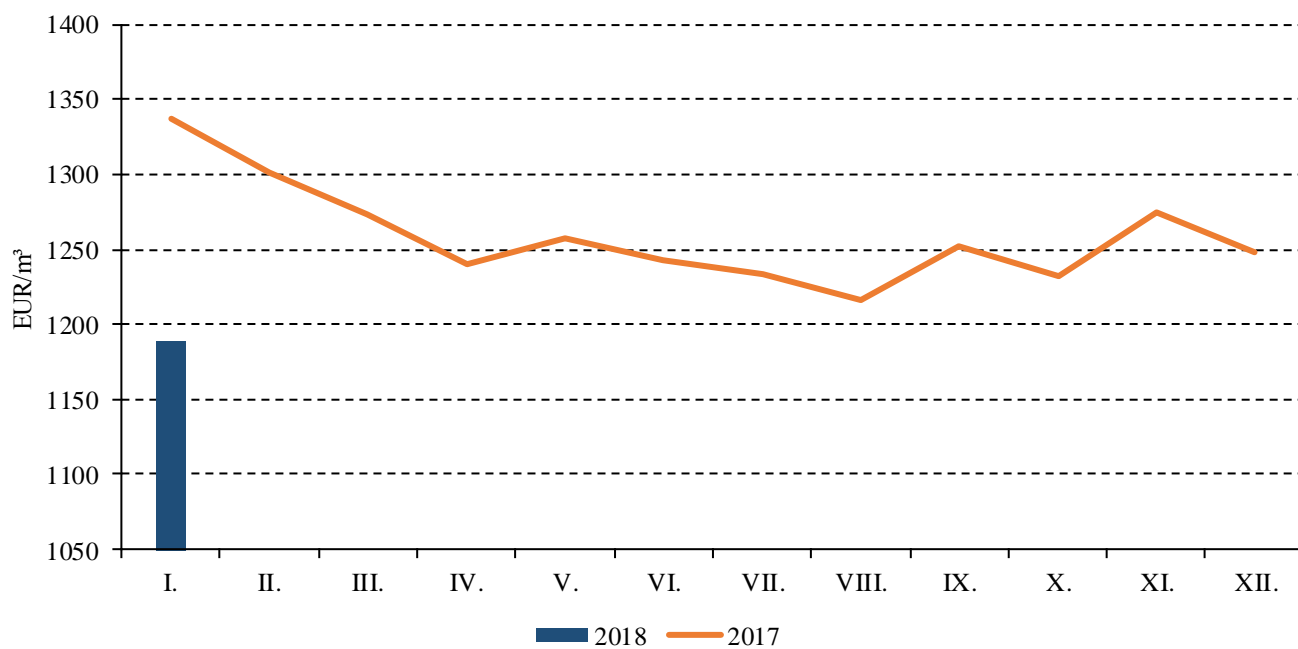
1247,5 euró/m³ volt, majd 2018 januárjában további 5 százalékkal 1189 euró/m³-re ereszkedett. Ez az árszint az egy évvel korábbi 11 százalékkal múlta alul (*UFOP*).

Az *F.O. Licht* szakértői szerint az USA biodízel-termelése a 2017. évinél 3 százalékkal nagyobb, 6,3 millió tonna lehet 2018-ban. Az Egyesült Államok biodízelexportja a 2017. évit 57 százalékkal múlhatja alul (150 ezer tonna) az idén, és a behozatal 14 százalékos csökkenése várható ugyanekkor. A 2018. évi felhasználás volumene az egy évvel korábbinál 3 százalékkal kevesebb, 8,2 millió tonna lehet.

Brazília biodízel-termelése 4,45 millió tonna lehet 2018-ban (2017: 3,7 millió tonna), míg a felhasználás 39 százalékos növekedését prognosztizálják az *F.O. Licht* elemzői: 4,7 millió tonna várható 2018-ban. A termék behozatala és kivitele 1-1 ezer tonna lehet ezalatt.

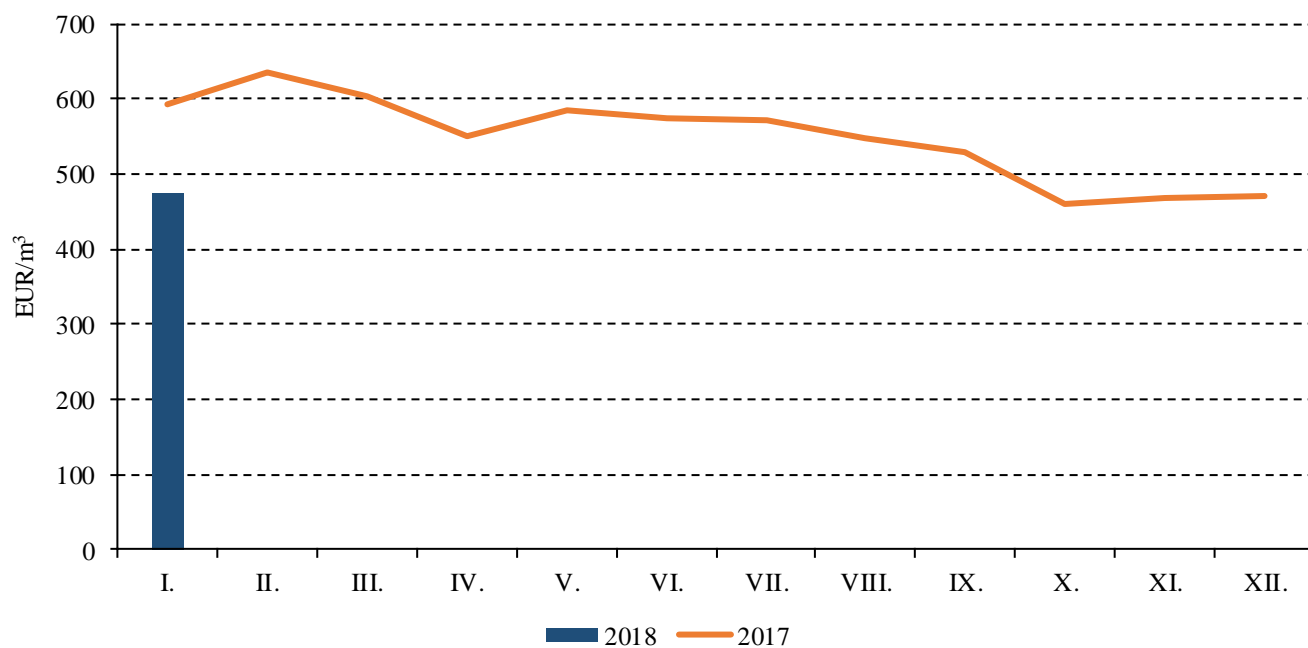
A londoni árutőzsdén (*ICE*) az ásványolaj legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 2 százalékkal emelkedett 2017. november–december között, 64,24 dollár (*USD*)/barrel volt, majd 2018 januárjában további 7 százalékkal 69 dollár/barrelre nőtt.

16. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2016–2017)

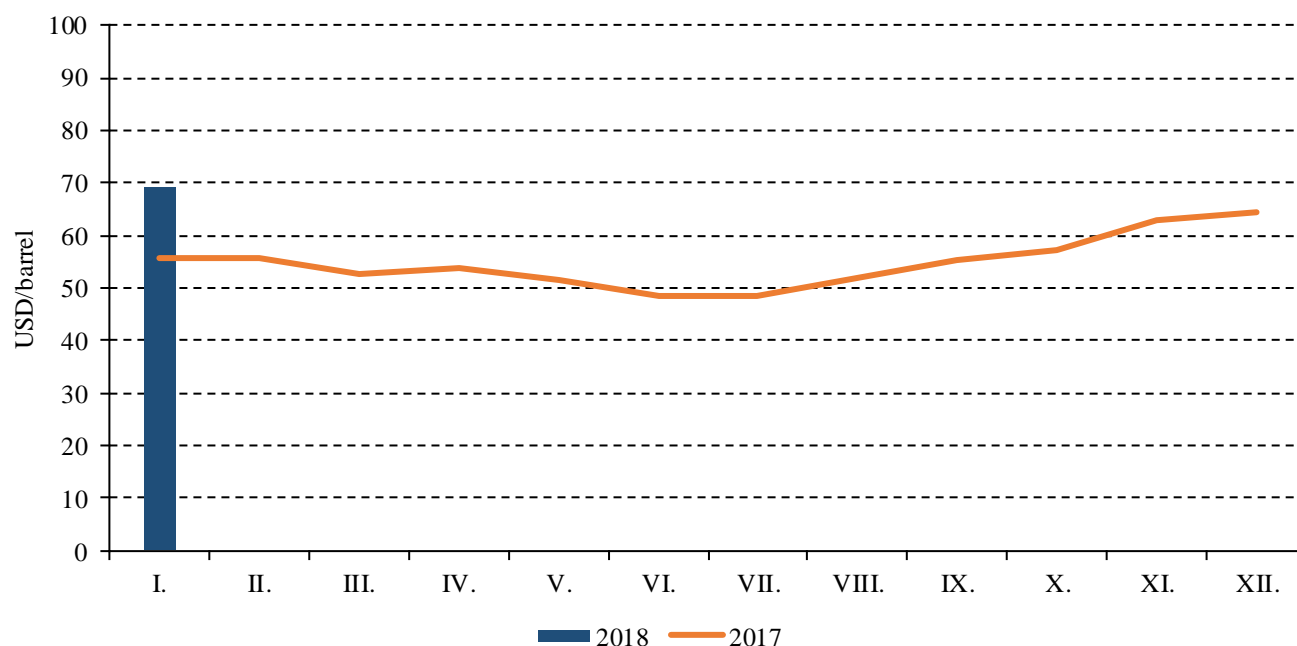
Megjegyzés: –10–12 °C, EN14214
 Forrás: F.O. Licht

17. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2016–2017)

Megjegyzés: 92–96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O. Licht

18. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: HGCA, ICE

25. táblázat: Néhány nagy termelő ország biodízelmérlege

ezer tonna						
	Európai Unió		USA		Brazília	
	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}	2017 ^{a)}	2018 ^{b)}
Termelés	13 167	11 943	6 130	6 290	3 700	4 450
FAME	10 331	8 858	5 160	5 150	3 700	4 450
HVO	2 836	3 085	970	1 140	–	–
Felhasználás	13 276	14 082	8 505	8 230	3 355	4 673
FAME	10 528	11 105	6 735	6 190	3 355	4 673
HVO	2 748	2 977	1 770	2 040	–	–
Export	465	745	350	150	5	1
FAME	320	600	350	150	5	1
HVO	145	145	–	–	–	–
Import	1000	2 050	2 150	1 850	1	1
FAME	1000	2 050	1 400	950	1	1
HVO	–	–	750	900	–	–
Zárókészlet	2 695	1 861	1 124	884	1 167	944

Megjegyzés: FAME – zsírsav-metil-észter; HVO – hidrogénezett növényi olaj.

^{a)} Előzetes adat.^{b)} Előrejelzés.

Forrás: F.O. Licht

